

Spremljanje proizvodnosti prašičev, VI. del

Uredili
Milena Kovač in Špela Malovrh

Domžale, 2010

Spremljanje proizvodnosti prašičev, VI. del

Uredili:

prof. dr. Milena Kovač, znan. sod. dr. Špela Malovrh,

Za vsebino in jezikovno pravilnost prispevkov so odgovorni avtorji.

Izdajo monografije so podprli Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano,
Priznana rejska organizacija za prašiče
in Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko.

Izdajatelj:

Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko,
Enota za prašičerejo, biometrijo in selekcijo

Prelom in priprava za tisk:

Špela Malovrh

Oblikovanje:

Špela Malovrh

Tisk:

Grafex d.o.o.

1. izdaja

Naklada 300 izvodov

Domžale, 2010

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

636.4.082.4(082)

SPREMLJANJE proizvodnosti prašičev. – 1. izd. – Domžale :
Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, Katedra za etologijo,
biometrijo in selekcijo ter prašičerejo, 2003–<2010>

Del 6 / uredili Milena Kovač, Špela Malovrh. – 2010

ISBN 978-961-6204-52-1 (zv. 6)

1. Kovač, Milena, 1957–

125585152

Predgovor

Slovenska prašičereja je že kar nekaj časa v hudi krizi, ki ji kar ni videti konca. Zmanjšuje se slovenska populacija prašičev, zmanjšuje se slovenska samooskrba s prašičjim mesom, pa tudi kmetij, ki redijo prašiče je vse manj. Zaslužek na prašiča je vse manjši, kar bi praviloma sililo rejce v povečevanje čred, povečevanje produktivnosti, a tudi v zaposlovanje cenejših in manj izobraženih delavcev. Povečevanje čred, adaptacije objektov in novogradnje pa na drugi strani omejujejo okoljevarstvena zakonodaja in "mestni" sosodje, ki jim prašiči smrdijo. Na odprtem trgu so lahko dostopni tako poceni končni proizvodi kot plemenski podmladek. Taka situacija ni preveč stimulatívna za slovenskega prašičerejca, dolgotrajna kriza ga je izčrpala, v slovenskih proizvajalcih prašičev vidi konkurente in ne sotrpine v istih težavah, pomoč pa pričakuje od države, ki je prav tako revež s praznimi žepi.

Pred vami je šesti del zbirke Spremljanje proizvodnosti prašičev. Sestavlja ga deset prispevkov, ki se z različnih vidikov lotevajo selekcijskega in rejskega dela. Prvi prispevek poskuša iz vrednotiti stroške za prirejo pujskov in rejcem plemenskih svinj prikazati, kje imajo rezerve v gospodarnosti prireje pujskov. Sledi prispevek, ki na naših podatkih prikaže vplive na rojstno maso pujskov. Tretji prispevek obravnava pomen velikosti skupine pri vzreji mladíc. Na osnovi poskusa je opravljena primerjava pitovnih lastnosti med krškopoljskimi prašiči in prašiči hibrida 12 v četrtem sestavku. Omenjena genotipa sta obravnavana tudi v naslednjem prispevku, spremljano pa je bilo obnašanje pitancev pri žretju krmne mešanice. Sledi prispevek, ki prikazuje vplive spola, mase in starosti na maščobnokislinsko sestavo maščobe pri krškopoljskih prašičih. V sedmem prispevku so predstavljeni rezultati mesnatosti z linije klanja in pa primerjava s predhodnimi leti. Sledijo trije prispevki, ki so genetsko obarvani in obravnavajo genetske in okoljske trende pri velikosti gnezda, pitovnih lastnostih mladíc ter interim obdobju.

Slovenija ima pri reji prašičev dolgo tradicijo, pa tudi jemo Slovenci radi dobre izdelke. V slovenski prašičereji moramo poiskati svoje rezerve, ne iskati krivca izven sebe in se ne zanašati na zunanjo pomoč. Vsem rejcem želimo uspešno delo, pa tudi obilo sreče.

dr. Špela Malovrh

Kazalo

1	Ovrednotenje presežka stroškov pri reji plemenskih svinj na kmetijah	5
1.1	Uvod	6
1.2	Dolžina uspešnega reprodukcijskega ciklusa in velikost gnezda	6
1.3	Gospodarnost priraje pujskov	10
1.4	Stroški na odstavljenega pujska	13
1.4.1	Stroški neproduktivnih faz na gnezdo in kmetijo	13
1.5	Zaključki	15
2	Vplivi na rojstno maso pujskov	17
2.1	Uvod	18
2.2	Material in metode	18
2.3	Rezultati in razprava	20
2.4	Zaključki	23
2.5	Viri	23
3	Pomen velikosti skupine pri vzreji mladic maternalnih genotipov	25
3.1	Uvod	26
3.2	Material in metode	26
3.3	Rezultati in razprava	28
3.3.1	Telesna masa	28
3.3.2	Dnevni prirast	29
3.3.3	Debelina hrbtne in stranske slanine	30
3.4	Sklepi	31
3.5	Viri	31

4	Pitovne lastnosti svinjk in kastratov dveh genotipov	33
4.1	Uvod	34
4.2	Material in metode	34
4.3	Rezultati in razprava	35
4.3.1	Telesna masa	36
4.3.2	Debelina hrbtne in stranske slanine	36
4.3.3	Dnevni prirast	38
4.4	Sklepi	39
4.5	Viri	39
5	Obnašanje prašičev krškopoljske pasme in hibrida 12 v času krmljenja krmne mešanice	41
5.1	Uvod	42
5.2	Material in metode	43
5.2.1	Material	43
5.2.2	Metode	44
5.3	Rezultati	46
5.4	Razprava	48
5.5	Zaključki	49
5.6	Viri	49
6	Maščobnokislinska sestava hrbtne podkožne maščobe krškopoljskih prašičev	51
6.1	Uvod	52
6.2	Material in metode	53
6.3	Rezultati in razprava	54
6.4	Zaključki	58
6.5	Viri	58

7 Mesnatost prašičev na liniji klanja v prvem polletju 2010 in primerjava s predhodnimi leti	61
7.1 Uvod	62
7.2 Obseg zakola in razvrščanje v klavne kategorije	63
7.3 Primerjava porazdelitev za meritve na linij klanja med leti	66
7.4 Spreminjanje meritev S in M ter mesnatosti s časom	69
7.5 Zaključek	73
8 Genetski trendi za dolžino interim obdobja pri svinjah	75
8.1 Uvod	76
8.2 Material in metode	76
8.3 Rezultati in razprava	78
8.3.1 Fenotipski trendi	78
8.3.2 Okoljski trendi	81
8.3.3 Genetski trendi	83
8.4 Zaključki	86
8.5 Viri	86
9 Genetski in fenotipski trendi za pitovne lastnosti mladic v pogojih reje	87
9.1 Uvod	88
9.2 Material in metode	88
9.3 Rezultati in razprava	90
9.3.1 Fenotipski trendi	90
9.3.2 Okoljski trendi	91
9.3.3 Genetski trendi	96
9.4 Zaključki	99
9.5 Viri	99

10 Genetski in okoljski trendi pri velikosti gnezda v slovenskih populacijah prašičev	101
10.1 Uvod	102
10.2 Material in metode	102
10.3 Rezultati in razprava	104
10.3.1 Fenotipski trendi	104
10.3.2 Okoljski trendi	107
10.3.3 Genetski trendi	110
10.4 Zaključki	111
10.5 Viri	111